

Nr 169.

Av herr **Lundh**, om höjning av den nu utgående lönefyllnaden till professorn Johan Nordström.

Till åminnelse av Gustav II Adolfs omvårdnad om den vetenskapliga forskningen i vårt land överlämnade grosshandlaren Gustaf Carlberg till Uppsala universitet i november 1932 ett belopp av 350,000 kronor, så gott som helt placerat i nom. 338,000 kronor i Konungariket Sveriges Stadshypotekskassas 4½ proc. obligationer av år 1927 och avsett till upprättandet och vidmakthållandet vid universitetet av en professur, benämnd "Emilia och Gustaf Carlbergs professur i idé- och lärdoms historia". Professurens innehavare skall enligt donationsbrevet "ägnat sig åt det historiska utforskandet av den vetenskapliga tanken och det vetenskapliga arbetet i deras samband med den allmänna kulturen samt framför allt av det svenska andliga framåtskridandet och vår svenska kulturs upprätthållande. Professuren är främst avsedd att sätta innehavaren i stånd att företaga djupgående forskning på ett i vårt land ännu föga odlat fält. Den är sålunda ämnad såsom en forskningsprofessur i huvudsaklig överensstämmelse med vissa på senare tid tillkomna personliga professurer vid universitetet. Omfattningen av den mindre undervisningsskyldighet, som bör åläggas innehavaren, bör bestämmas av universitetskanslern på framställning från universitetet".

Beträffande professurens avlöningsförhållanden innehåller donationsbrevet följande bestämmelser: "Av årliga räntan å donationen, vilken av universitetet skall förvaltas efter enahanda grunder som andra till detsamma donerade fonder, skall utgå avlöning till professurens innehavare med samma belopp som nu är tillförsäkrat professor i allmänhet vid universitetet eller 12,000 kronor om året med ett ålderstillägg å 1,000 kronor efter fem års tjänstgöring. Det skall ankomma på universitetskanslern att efter framställning från universitetet för varje år bestämma om och i vad mån därjämte avlöningsförmån, motsvarande till övriga professorer utgående dyrtidstillägg, jämväl skall komma innehavaren av förevarande professur till godo, liksom det skall ankomma på universitetskanslern att efter framställning från universitetet bestämma om och i vad mån löneförbättring framdeles, om löneförbättring kommer professorerna i allmänhet till godo, må kunna ur räntemedlen beredas jämväl innehavaren av denna professur. Vid prövningen av nu nämnda frågor om dyrtidstillägg och om löneförbättring må iakttagas, att av den årliga räntan på donationen alltid ett för tillgodoseende av framtida krav på donationen lämpat belopp återstår för att läggas till kapitalet eller eljest besparas, och att således hela ränteavkastningen icke åtgår till avlöningen. Skulle i framtiden mot förmodan räntan å donationen så sjunka att det professorn tillförsäkrade avlöningsbeloppet därmed

Bihang till riksdagens protokoll 1942. 4 saml. Nr 169—175.

icke kan bestridas, skall professorn vara skyldig att underkasta sig den minskning i lön, som därav kan påkallas.”

Den 30 dec. 1932 utnämnde Kungl. Maj:t dåvarande docenten *Johan Nordström* att från och med den 1 jan. 1933 vara innehavare av denna professur.

Vid denna tid utgjorde donationens avkastning efter 4½ proc. ränta 15,210 kronor per år. Under de första åren av sin tjänstgöring kunde professor Nordström också avlönas i enlighet med donationsbrevets bestämmelser och uppbar en årlig lön av 12,000 kronor, vartill kom ett årligen ur donationens avkastning beviljat dyrtidstillägg, beräknat på samma sätt som för övriga professorer vid universitetet.

Emellertid konverterades under våren 1937 det obligationslån, i vilket donationsbeloppet överlämnats, till ett obligationslån löpande med blott 3¼ proc. ränta. Den årliga ränteavkastningen kom härigenom att nedgå från 15,210 kronor till 10,985 kronor. Till dessa kunde läggas årsräntan på den besparing, som kunnat göras under de föregående åren, då donationens ränteavkastning icke helt behövde tagas i anspråk för professor Nordströms avlöning. Vid början av budgetåret 1938—1939 utgjorde denna besparing 25,695 kr. 63 öre, som efter en räntesats av 3¼ proc. årligen avkastar omkring 835 kronor. Den sammanlagda ränteinkomsten av donationsmedlen utgjorde alltså numera 11,820 kronor mot tidigare 15,210 kronor. Minskningen var sålunda 3,390 kronor.

Följden av denna oförutsett stora nedgång i donationens avkastning blev, att räntemedlen icke längre voro tillräckliga för bestridandet av lönen å 12,000 kronor och än mindre för utbetalandet av det professor Nordström från och med år 1938 tillkommande ålderstillägget å 1,000 kronor och av det dittills årligen beviljade dyrtidstillägget.

I denna situation vände sig universitetet med en hemställan till grosshandlare Carlbergs sterbhus att sterbhuset måtte åtminstone för en begränsad tid framåt årligen ställa till universitetets förfogande det erforderliga beloppet för att professor Nordström även framgent skulle erhålla enahanda avlöningsförmåner, som vore tillförsäkrade övriga professorer vid universitetet. Sterbhuset ställde då till universitetets förfogande ett belopp av 2,512 kronor att användas till utfyllnad av professor Nordströms löneförmåner under tiden 1 januari 1938 till 30 juni 1939 men meddelade samtidigt, att något ytterligare belopp för samma ändamål ej kunde påräknas.

Under dessa förhållanden ansåg sig universitetet böra rikta en framställning till 1939 års riksdag om en löneutfyllnad av statsmedel för professor Nordström. I denna framställning erinrades, under anförande av de sifferuppgifter, som här redan meddelats, om den betydande minskning, som den Carlbergska donationens avkastning undergått genom konverteringen av 1937 och om det blott tillfälliga anslag till löneutfyllnad, som erhållits genom hänvändelsen till grosshandlare Carlbergs sterbhus. Därefter framhöll universitetet i sin skrivelse, att professor Nordström vid denna tidpunkt, därest han varit berättigad att

uppbära lön enligt universitetets stat, skulle åtnjuta en lön av 14,308 kronor jämte ersättning för ett barn, varvid dyrtidstillägget beräknades efter då gällande procenttal. Då emellertid den Carlbergska fondens avkastning numera uppgick till blott 11,820 kronor, skulle professor Nordströms löneförmåner, om dessa utgingo uteslutande därav, med 2,488 kronor jämte barntillägg understiga vad som tillkomme universitetets övriga professorer. Universitetet fann det synnerligen önskvärt, att professor Nordström icke nödgades vidkännas denna betydande löneminskning, och hemställde, då det självt saknade härför disponibla medel, att av statsmedel finge utgå sådan fyllnad i hans lön, att densamma med donationsmedel och lönefyllnad komme att uppgå till det belopp, som skulle tillkomma honom, därest hans lön helt utgått av statsmedel. Under erinran om donationsbrevets föreskrift, att professurens innehavare är skyldig att underkasta sig den minskning i lön, som kan påkallas av donationens minskade avkastning, framhöll universitetet samtidigt, att man vid donationstillfället knappast hade tänkt sig en så avsevärd räntesänkning som den, vilken sedermera inträtt.

Universitetskanslern tillstyrkte denna universitetets framställning och anförde, att den inträdda avlöningsminskningen syntes avsevärt överskrida den marginal, man vid professurens tillkomst haft anledning att räkna med. Kanslern ansåg det därför skäligt, att professor Nordström erhöle den av universitetet föreslagna lönefyllnaden, som för budgetåret 1939—1940 beräknats till 2,596 kronor. Enär lönefyllnadsbeloppet komme att undergå ändring, allteftersom donationsfondens avkastning ökades eller minskades, syntes det kanslern mest praktiskt, att i universitetets avlöningsstat närmast efter posten "Ersättningar till vikarierande akademiska lärare" upptoges en förslagsvis beräknad post å 2,500 kronor till avlöningsfyllnad åt professor Nordström. Avlöningsfyllnaden borde anses utgöra tjänstgöringspenningar.

Statskontoret förklarade sig icke för närvarande kunna tillstyrka universitetets framställning med hänsyn till konsekvenserna beträffande andra fall av enskilda donationer till förmån för allmänna ändamål.

Departementschefen fann att det på grund av donationsbrevets förut omtalade föreskrift om skyldigheten för professurens innehavare att underkasta sig löneminskning vid sjunkande avkastning av donationskapitalet kunde vara tveksamt, om prof. Nordström borde kompenseras för den inträdda löneminskningen, men ansåg sig med hänsyn till vad universitetsmyndigheterna anfört icke böra i princip motsätta sig förslaget. Då för ändamålet icke lämpligen kunde anlitas den besparing på något över 25,000 kronor, som tidigare uppstått å donationsmedlens avkastning och som lagts till donationskapitalet, borde medel för täckande av skälig del av löneunderskottet anvisas å riksstaten. Hela löneunderskottet borde icke täckas. I donationsurkunden hade förutsatts, att dyrtidstillägg skall utgå å lönen endast om så efter en årligen återkommande prövning finnes böra ske med hänsyn till ränteinkomsternas storlek. Beträffande löneförbättring

gällde i stort sett samma förbehåll. Vid sådant förhållande fann sig departementschefen icke kunna tillstyrka att vid bestämmandet av lönefyllnaden hänsyn toges till vare sig dyrtidstillägg eller provisorisk avlöningsförstärkning enligt bestämmelserna i 1 § c) kungörelsen den 17 juni 1938 (nr 429) angående provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst. Lönefyllnaden borde beräknas till skillnaden mellan å ena sidan lön och ålderstillägg, 13,000 kronor, å andra sidan den beräknade avkastningen av donationsfonden, 11,820 kronor, alltså till 1,180 kronor. Detta belopp, avrundat till 1,200 kronor, borde enligt departementschefens mening icke anvisas förslagsvis utan i avlöningsstaten upptagas som bestämt belopp. Vidare borde lönetillägget bliva personligt för den nuvarande innehavaren av professuren.

Statsutskottet hade intet att erinra mot detta departementschefens yttrande och *riksdagen* fattade sedermera sitt beslut i enlighet därmed.

Prof. Nordströms lön utgår alltså numera med 12,000 kronor jämte ålders- tillägg å 1,000 kronor. Därifrån avgår tjänste- och familjepensionsavdrag å tillsammans 726 kronor 12 öre, vadan nettolönen är 12,273 kronor 88 öre.

Fortfarande är professor Nordström sålunda utan de dyrtids- och kristillägg, som universitetets övriga professorer åtnjuta. Enligt nu gällande index uppgår det förra till 2,184 kronor och det senare till 1,108 kronor 80 öre. Vidare åtnjuter professor Nordström icke den provisoriska avlöningsförstärkning av 132 kronor årligen och det tillägg för ett barn om 108 kronor årligen, vilka skulle tillkomma honom vid jämställdhet med övriga professorer. Hans löneförmåner understiga sålunda f. n. med 3,532 kronor 80 öre övriga professorers. Till jämförelse kan nämnas, att den nettolön, som prof. Nordström f. n. uppbar, visserligen är något högre än nettolönen för en lektor i första löneklassen (11,794 kronor 80 öre; här och i det följande räknas med F-ort, som Uppsala tillhör) men *lägre* än nettolönen för en lektor i andra löneklassen (12,423 kronor) — lektorer i tredje löneklassen ha en nettolön av 13,044 kronor och i fjärde och högsta löneklassen 13,539 kronor och äro alltså avsevärt gynnsammare ställda än Nordström. Vid en jämförelse mellan en lectorslön i högsta löneklassen och en adjunktslön i samma löneklass (11,343 kronor) ligga professor Nordströms löneförmåner närmare den senare än den förra.

Med hänsyn till denna professor Nordströms i förhållande till övriga professorer onekligen mycket ofördelaktiga ställning i löneavseende synes väl grundad anledning föreligga att rikta en förnyad vädjan till *riksdagen* att för framtiden bevilja honom även dyrtids- och kristillägg samt provisorisk löneförstärkning och barntillägg efter samma grunder, som gälla för universitetets övriga professorer. Dyrtidstillägg och löneförbättring äro, såsom av det föregående framgått, förutsatta i donationsbrevet, och dyrtidstillägg föreslogs årligen av universitetet samt beviljades av kansler, så länge donationsfondens avkastning medgav detta. Oaktat donationsbrevets föreskrift om skyldighet för professurens innehavare att underkasta sig löneminskning vid sjunkande ränteinkomst

av donationsfonden har riksdagen genom sitt tidigare beslut om lönefyllnad principiellt visat sin beredvillighet att behjärta den genom räntelägets oförutsedda fall inträdda situationen. Detta riksdagens partiella tillmötesgående av universitetets framställning om fullständig lönefyllnad kunde under dåvarande förhållanden anses som en skälig kompromiss. I betraktande av det närvarande tidsläget med fallande penningvärde, tryckande dyrtid och växande skattebördor torde det dock numera få anses billigt, att prof. Nordström beredes full likställighet i ekonomiskt avseende med övriga professorer vid Uppsala universitet.

Det må i detta sammanhang erinras om riksdagens beslut i ett, så vitt man kan se alldeles analogt, tidigare fall. Konsul Frans Kempe donerade den 6 nov. 1897 till Uppsala universitet en summa av 150,000 kronor för upprättandet av en e. o. professur i växtbiologi. Enligt donationsbrevets bestämmelse skulle professurens innehavare åtnjuta den då för e. o. professorer vanliga avlöningen 4,500 kronor, som skulle utgå av donationens årliga ränta. Vidare heter det i donationsbrevet, att om denna avlöning på grund av ändrade förhållanden i framtiden anses böra ökas, kansler äger att efter större akademiska konsistoriets hörande att därom besluta, dock må den årliga avlöningen icke höjas till sådant belopp, att den överstiger årliga räntan å donationskapitalet med därtill lagda ränteöverskott och andra besparingar. År 1909 begagnade sig universitetskanslern av denna föreskrift och höjde avlöningsbeloppet till 6,500 kronor. Samma år beslöt K. Maj:t, att den extra ordinarie professurens innehavare skulle benämnas professor. Då donationens avkastning blivit otillräcklig för att bereda professorn i växtbiologi samma löneförmåner som övriga professorer vid universitetet, beslöt 1919 års riksdag, att han skulle beredas enahanda avlöningsförmåner som dessa och beviljade ett för ändamålet erforderligt statsanslag å 1,000 kronor, vilket belopp uppfördes såsom ett ordinarie förslagsanslag under rubriken "avlöningsfyllnad åt professorn i växtbiologi". Denne skulle dessutom äga samma rätt till pension från staten, som tillkomme övriga vid universitetet anställda professorer. Denna fullständiga likställdhet i avlöningshänseende med övriga professorer fastställdes ånyo av 1925 års riksdag i samband med den då beslutade löne- och pensionsregleringen för befattningshavare vid rikets universitet, varvid det erforderliga tillskottet av statsmedel undergick en väsentlig höjning. Donationsavkastningen var vid denna tid 7,500 kronor och den av riksdagen beviljade lönefyllnaden utgjorde 4,500 kronor jämte ålderstillägg. Sedan donationsavkastningen på senare år minskats till 6,500 kronor, har statsanslaget i motsvarande grad ökats. Å hela denna lön har därjämte alltjämt utgått provisorisk avlöningsförstärkning, dyrtidstillägg, kristillägg och barntillägg efter samma grunder som för övriga professorer vid universitetet.

Professor Nordströms vetenskapliga kvalifikationer torde vara så kända, att någon karakteristik icke här torde vara behövlig. De sista sakkunnigutlåtanden

som avgivits över hans verksamhet — då han erhöll sin nuvarande professur — bifogas emellertid som bilaga. Hans lärostol i idé- och lärdomshistoria har icke någon egentlig motsvarighet på annat håll varken hos oss eller utomlands — de professorer av lärdomshistorisk karaktär, som hittills i olika kulturländer upprättats, ha alla ett mera specialiserat arbetsområde. Det var en svår och omfattande organisatorisk uppgift, inför vilken professor Nordström ställdes vid övertagandet av denna lärostol utan traditioner, men han har under de gångna åren på ett lyckligt och framgångsrikt sätt organiserat och lett undervisningen inom sin vidsträckt disciplin och förmått att omkring sig samla en växande skara av lärjungar. Lärdomshistorien har genom professor Nordströms verksamhet under loppet av ett fåtal år blivit en blomstrande vetenskap, som har att glädja sig åt ett ökande intresse även utom de egentliga fackkretsarna. Genom det av honom år 1934 stiftade Lärdomshistoriska Samfundet, som är vårt lands största lärda sällskap och i sitt slag med sina omkring 3,000 ledamöter det största i världen — dess motsvarighet i de stora kulturländerna ha i bästa fall blott lyckats nå en numerär av 5 à 600 medlemmar — har professor Nordström förstått att på ett enastående och för övriga vetenskaper föredömligt sätt åstadkomna en betydelsefull kontakt mellan lärdomshistoriens centrum i Uppsala och vårt lands bildade publik och starkt stegra dess intresse för den andliga odlingens historia. Samfundet räknar f. ö. talrika medlemmar i de stora nordiska länderna liksom i det övriga Europa och Amerika. Dess bekanta årsbok *Lychnos*, varav redan sex digra volymer utkommit, är likaledes en skapelse av professor Nordström, som genom dess utgivande ålagt sig en frivillig arbetsbörda av synnerligen krävande art, möjlig att bära endast tack vare den mindre undervisningsskyldighet, som donationsbrevet bestämt för denna forskningsprofessur. Det förtjänar f. ö. att påpekas, att *Lychnos*, till skillnad från övriga lärda tidskrifter, genom sin utgivares energi och självuppoffrande arbete hittills kunnat utgivas utan ekonomiskt understöd av staten eller av offentliga fonder. Till denna årsbok ansluter sig den extra serien *Lychnos-Bibliotek*, avsedd för större monografier och texteditioner. Skapandet och vidmakthållandet av dessa publikationsorgan är av grundläggande betydelse för svensk lärdomshistorisk forskning, vilken genom *Lychnos* numera blir känd långt utöver Sveriges gränser och även tillvunnit sig ett stadgat internationellt anseende. Professor Nordströms gärning som forskare och vetenskaplig organisatör torde alltså få betraktas som en kulturinsats av betydande mått och en stor tillgång för svenskt bildningsliv.

Med stöd av vad ovan anförts får jag härmed föreslå,

att riksdagen ville höja den nu med 1,200 kronor utgående lönefyllnaden till professor Johan Nordström till ett så stort belopp, att Nordström erhåller lika stor effektiv avlöning som andra professorer med ålderstillägg vid Uppsala universitet.

Stockholm den 22 januari 1942.

Herbert Lundh.

Bilaga.

Sakkunnigutlåtanden angående kallelse av dåvarande docenten Johan Nordström till professor i idé- och lärdomshistoria vid Uppsala universitet.

Till Större Akademiska Konsistoriet i Uppsala.

Till svar å Konsistoriets skrivelse av den 19 dennes ber jag att vördsamt få anföra följande:

Enligt min mening är docenten Johan Nordström icke blott i eminent mening kompetent till den ifrågavarande professuren utan är det framför varje annan svensk man. Jag hade länge hoppats, att universitetet skulle bliva i stånd att bereda en forskare av docenten Nordströms betydelse en personlig professur. Då nu detta genom grosshandlar Carlbergs storartade frikostighet och hans lyckliga bestämmelser rörande professurens karaktär blivit överflödigt, må det tillåtas mig att lyckönska mitt gamla universitet att vid sig kunna fästa en man, som genom sin omfattande lärdom, sin vetenskapliga skarpsinnighet och sin idérikedom är och blir en prydnad för Uppsala universitet.

Stockholm den 22 november 1932.

Vördsamt
Henrik Schück.

Till Större Akademiska Konsistoriet i Uppsala.

Av Konsistoriet hedrad med uppdraget att såsom sakkunnig yttra mig angående docenten Nils Johan Nordströms kompetens till den av grosshandlaren Gustaf Carlberg nu donerade professuren i idé- och lärdomshistoria vid vårt universitet, får jag härmed i korthet anföra följande:

Då docenten Nordström efter de akademiska myndigheternas förslag av Kungl. Maj:t utsågs till forskarstipendiat innebar detta ett officiellt erkännande av att han, enligt stadgans ord, ådagalagt "utmärkt forskarbegåvning" och intog en "verkligt framstående ställning inom sin vetenskap". Man kunde då grunda förslaget på vissheten, att i docenten Nordström äga en originell, djärv, mångsidigt kunnig och lärd, skarpsinnig forskare, vilken alltid överraskat genom sin säkra förtrogenhet i detalj med det svårhanterliga material han nödgats upptaga, på samma gång han lagt i dagen en mycket ovanlig kraft att med hjälp av denna solida lärdom teckna stora händelseförlopp och processer. Docent Nordström förenar på detta vis harmoniskt hos sig den sanne historikers egen-skaper. Klarast framträda de i hans omfattande verk om Georg Stiernhielm, där man finner både en minutiös utredning av denne filosofs och diktares ytterst svårtillgängliga spekulation och, på samma gång, en bild av samtidens tankeliv, formande sig till en undersökning av renässansens filosofi, vilken enligt fackmännens mening ställt denna i ett nytt ljus. Nordström äger i osedvanlig grad gåvan att med den historiska fantasiens hjälp tränga in i gångna tiders andliga liv och att väcka upp det som kan förefalla dött. I särskilt hög grad är denna gåva av värde för den som skall ägna sig åt vetenskapens äldre historia. Nordströms undersökning av rudbeckianismens förutsättningar och hans ännu blott

genom en sammanfattning kända skildring av de götiska idéerna under 1500- och 1600-talen ha också öppnat en alldeles ny värld. Särskilt den förstnämnda måste sägas vara av rent principiell betydelse för arbetet inom den forskningsgren, som i Sverige förr kallades lärdomshistorien och vars mål är att lära oss förstå den vetenskap, som visserligen nu är föråldrad eller död, men likväl en gång för sin tid och dess kultur var lika levande och lika betydelsefull som vår egen tids för oss.

Det är med vetskap om detta jag anser docenten Nordström i eminent mening skickad att bekläda den professur, som genom en så frikostig gåva ställts till Uppsala universitets disposition för att giva en fast stödjepunkt åt denna viktiga vetenskap, som visserligen i våra dagar i många länder är föremål för ett intensivt arbete, men veterligen ännu icke någonstädes fått en egen plats i universitetsorganisationen. Jag anser sålunda icke blott att docenten Nordström är utomordentligt kompetent till denna professur, utan även att hans skicklighet till ämbetet är uppenbar och att han måste anses förtjänt att till ämbetet nämnas före varje annan svensk man, som till detsamma kunde komma i åtanke. Vid den punkt i sin utveckling som forskare han nu hunnit äger han enligt min mening enastående förutsättningar att bliva grundläggaren av en ny vetenskaplig tradition hos oss på det idé- och lärdomshistoriska området.

Uppsala den 25 november 1932.

Anton Blanck.

Till Större Akademiska Konsistoriet i Uppsala.

Hedrad med konsistoriets uppdrag att avgiva yttrande rörande docenten Nordströms kompetens till professur i idé- och lärdomshistoria, får jag värdigt samt anföra följande.

Ehuru docenten Nordströms produktion inom det rent litteraturhistoriska området ej i första hand är utslagsgivande för denna professur, anser jag mig böra påpeka, att den är av synnerligen högt värde. Hans redan före avlagd licentiatexamen publicerade uppsats "Hvem har skrivit Bröllops Beswärs Ihogkomelse?" (Saml. 1914) räknas fortfarande såsom ett av de yppersta inläggen i vår forskning på den äldre svenska litteraturens mark. Med sin mönstergillt genomförda problemställning är den redan karakteristisk för sin författare. En rad större och mindre uppsatser rörande skönlitterära verk och problem från reformationstiden och 1600-talet bestyrka intrycket av författarens idérikedom, säkra metodik och känsla för poetiska värden.

För här ifrågakarande professur torde docenten Nordströms idé- och lärdomshistoriska meriter vara avgörande. Hans i Norstedts Världshistoria införda översikt "Medeltid och renässans" av år 1929 (Norstedts Världshistoria VI) har — ehuru den behandlar ett av den allmänna idéhistoriens mest omskrivna problem — anses erbjuda så många nya synpunkter, att den för närvarande är under utgivning i fransk översättning.

Banbrytande för svensk lärdomshistoria är doktorsavhandlingen "Stjernhjelms filosofiska fragment" av år 1924, vilken ej blott ger en utmärkt framställning av Stjernhjelms egen dittills utgivna filosofi, utan därtill anknyter en på egna källstudier byggd skildring av de filosofiska och teologiska strömningarna i Europa och Sverige alltifrån renässansen och reformationen.

Av Nordströms under de senare åren publicerade skrifter sammanhånga de flesta med hans studier över stormaktstidens götiska romantik. Så t. ex. den

lysande uppsatsen om Rudbecks Atlantica ("De yfver bornes ö" av år 1930), den första djupgående undersökningen av detta verk. Nordströms kommande stort anlagda arbete om Gustaf-Adolfstidens götiska patriotism har jag kännedom om genom föredrag, spridda uppsatser och en till K. Vitterhetsakademien inlämnad resumé. Av allt att döma kommer detta verk, då det föreligger färdigt, att bli av samma epokgörande betydelse som Stjernhjemsavhandlingen.

Djävhet i greppet och grundlig lärdom känneteckna docenten Nordströms verk; de äro utförda med skarpsynthet och klarhet. Hans framställningskonst är alltid god, stundom glänsande. Svensk humanistisk forskning torde ej inom hans generation räkna många jämbördiga företrädare.

Det vackra syfte, som donator uttryckt i sitt gåvobrev, att genom den till Uppsala universitet erbjudna professuren gagna "det historiska utforskandet av den vetenskapliga tanken och det vetenskapliga arbetet i deras samband med den allmänna kulturen", torde ej bättre kunna befordras än genom att utan ansökan kalla docenten Nordström till dess förste innehavare. För min del förklarar jag honom ej blott i sällsynt grad kompetent till platsen utan också för tjänt att till ämbetet nämnas framför varje annan svensk man, som till detsamma kan komma i åtanke.

Stockholm den 28 november 1932.

Martin Lamm.